

KONCEPCJA DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W OLSZTYNIE W LATACH 2020 – 2025

Wprowadzenie

Przedłożona przeze mnie koncepcja działalności Miejskiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie w latach 2020 – 2025 ma swoje źródło i jest jednocześnie kontynuacją kierunku rozwoju sformułowanego w wizji oraz misji strategii MBP na lata 2016 – 2020. Dlatego w następnych latach proponuję, aby instytucja skupiała się zarówno na wprowadzaniu nowych metod i form w zakresie realizacji zadań z obszaru kultury czytelniczej i informacyjnej oraz upowszechniania i popularyzacji kultury, ale także kontynuowała organizację określonych wydarzeń, które prezentują i dostarczają treści kulturalnych w sposób atrakcyjny i zachęcający do aktywnego uczestnictwa w kulturze, a także dostarczała mieszkańcom dotychczasowych usług ciesząc się ich uznaniem. Chciałbym zaznaczyć, że używając w przedmiotowym dokumencie słowa „kontynuacja” mam na myśli ciągły proces doskonalenia się, gdyż instytucja kultury jaką jest MBP, nigdy nie jest gotowym dziełem, skończonością istnienia w czasie, podlega nieustannej dynamice zmian, które dokonują się w jej otoczeniu społecznym, gospodarczym, lecz przede wszystkim w sposobie dystrybucji produktów i usług kulturalnych, które z kolei wpływają na zmianę i pojawienie się nowych zachowań czytelniczych oraz oczekiwań w zaspokojeniu potrzeb kulturalnych użytkowników biblioteki. Zatem w następnych latach działalność MBP postrzegałbym poprzez optykę następująco zdefiniowanej wizji i misji:

Wizja: Miejska Biblioteka Publiczna w Olsztynie jako sieć nowoczesnych, otwartych i przyjaznych dla czytelników i użytkowników bibliotek, zmieniających się nieustannie zgodnie z najlepszymi trendami w bibliotekarstwie światowym i krajowym, upowszechniająca kulturę słowa i realizująca potrzeby mieszkańców oraz społeczności lokalnej w zakresie dostępności do treści kulturalnych, edukacji, informacji, kultury, wspierająca odbiorców usług w zdobywaniu wiedzy i kompetencji informacyjnych oraz wspomagająca organizację różnorodnych przedsięwzięć kulturalnych.

Misja: Kreowanie i zaspokajanie potrzeb czytelniczych, kulturalnych, edukacyjnych i informacyjnych mieszkańców oraz społeczności lokalnej poprzez zapewnienie powszechnego i szerokiego dostępu do zbiorów bibliotecznych, dostarczanie wysokiej jakości usług skierowanych do różnorodnych grup społecznych, jak również dążenie do pozyskania nowych grup odbiorców i uczestników oraz przewidywanie potencjalnych użytkowników usług bibliotecznych w przyszłości.

Należy zauważyć, że w ostatnim czasie w MBP wprowadzono szereg nowych rozwiązań o charakterze merytorycznym i organizacyjnym, które uczyniły z niej niezwykle ważne miejsce na mapie kulturalnej Olsztyna, a jednocześnie zostały zauważone i zyskały uznanie jako wzorcowe w środowisku zawodowym bibliotekarzy w skali regionu, jak i kraju. Stąd też ogromnie odpowiedzialnym jest wytyczenie kierunków działalności i rozwoju MBP w Olsztynie na następne lata, tj. 2020 – 2025., aby w dalszym ciągu inicjować, realizować, bądź angażować się w przedsięwzięcia i projekty o doniosłym znaczeniu kulturowym oraz społecznym, które pozwalają mieszkańcom – czytelnikom i użytkownikom biblioteki odnaleźć się w nieustannie zmieniającym się świecie, podkreślnie zmieniającym często gwałtownie i dynamicznie. Z drugiej strony podejmować inicjatywy, które będą wzmacniały bibliotekę organizacyjnie np. poprzez sprawny system podnoszenia kompetencji bibliotekarzy w zakresie wdrażania nowych narzędzi umożliwiających sprawniejsze udostępnianie zbiorów, bądź podejmowanie działań w kierunku rozbudowy sieci bibliotecznej zważywszy na fakt powstawania nowych osiedli mieszkaniowych na terenie Olsztyna.

Formułując zadania na najbliższe lata musimy mieć świadomość, że przed biblioteką stoją i zawsze będą stały wyzwania, zarówno technologiczne, jak i kulturowe, które wpływają nie tylko na sprawność i jakość dostarczanych usług bibliotecznych, lecz także na zmianę form uczestnictwa mieszkańców w kulturze literackiej lub sferze związanej z edukacją. Tym bardziej nabiera to istotnego znaczenia jeśli uzmysłowimy sobie, że niejednokrotnie biblioteka jest przestrzenią pierwszego kontaktu z kulturą, a zarazem miejscem spotkań, miejscem dialogu społecznego i kulturalnego, miejscem wymiany poglądów, miejscem umożliwiającym nie tylko uczestnictwo w wydarzeniach artystycznych, lecz także dzielenia się z innymi swoimi pasjami, a nawet czymś tak osobistym, jak wrażliwość. Stąd też chciałbym, aby biblioteka w kolejnych latach jeszcze bardziej była instytucją, która oprócz tego, że ułatwia dostęp do wiedzy i kultury oraz dostarcza treści literackich jest jednocześnie przestrzenią, w której wszyscy Jesteśmy ważni i słuchani, tworząc tę przestrzeń razem, zarówno bibliotekarze, czytelnicy, użytkownicy, twórcy, osoby związane z organizacjami społecznymi, czy też przedstawiciele organizatora. W tym miejscu warto nadmienić, że przy MBP funkcjonuje organ doradczy w postaci Rady Społecznej, w której są przedstawiciele różnych środowisk m.in. akademickich, naukowych, społecznych, organizacji pozarządowych oraz organizatora.

Niewątpliwie olsztyńska biblioteka odgrywa ważną rolę w budowaniu kapitału, społecznego, intelektualnego, kulturowego, który stanowi źródło czynników i kompetencji niezbędnych dla rozwoju społeczeństw, kształtowaniu ich tożsamości, a przede wszystkim świadomego tworzenia przestrzeni o charakterze wspólnotowym. Właśnie uczestnictwo w kulturze, szczególnie w kulturze literackiej, umożliwia i sprzyja tworzeniu trwałych więzi społecznych, toteż ten aspekt działalności biblioteki w następnych latach nie tylko powinien być kontynuowany, ale rozwijany w oparciu o nowe, atrakcyjne metody i formy, które zachęcałyby do korzystania z oferty MBP i przeciwdziałały

tendencjom sprzyjającym ograniczeniu lub nawet zanikowi potrzeby wspólnotowych form egzystencji.

W chwili obecnej MBP oczywiście implementuje nowe sposoby w dostarczaniu usług bibliotecznych, wykorzystując przy tym narzędzia technologicznie zaawansowane, czy też organizuje wydarzenia kulturalne umożliwiające mieszkańcom Olsztyna zapoznanie się z aktualnymi formami prezentującymi współczesną literaturę i sztukę. Jednak biblioteka nieustannie musi badać potrzeby mieszkańców miasta, aby je zaspokajać zgodnie z ich oczekiwaniami, zaspokajać w formule, która stwarza przestrzeń osobistych i wspólnych doświadczeń w percepcji świata kultury i sztuki, ale też pozwala na wzmacnianie społecznych kompetencji ułatwiających funkcjonowanie człowieka w otaczającym środowisku i rzeczywistości. Jednocześnie, tak jak dotychczas, dzięki swojej aktywności, biblioteka powinna być postrzegana jako miejsce atrakcyjne, ciekawe, otwarte na współpracę, przyjazne czytelnikom, wspomagające mieszkańców w ich potrzebie samorealizacji, reagujące na zmiany, ale też dokumentująca i popularyzująca tradycje literackie oraz kulturalne miasta i regionu.

Założenia (Propozycje) Programowe.

Jak już nadmieniono działania podejmowane w następnych latach będą podtrzymywać dotychczasową pozycję biblioteki, a zarazem rozwijać ją dla dobra społeczności lokalnej z wykorzystaniem nowych rozwiązań w bibliotekarstwie publicznym. Zapewne programując działalność biblioteki trzeba uwzględnić zmiany dokonujące się w definiowaniu funkcji i roli biblioteki w erze społeczeństwa informacyjnego, a z drugiej strony uwzględniać dynamikę zmian zachodzących w jej najbliższym otoczeniu społeczno – kulturalnym. Skuteczność realizacji zadań statutowych oraz ustawowych niewątpliwie będzie zależeć od sprawności organizacyjnej biblioteki, współpracy ze środowiskiem lokalnym w tym organizacjami pozarządowymi, właściwego zorientowania na promocję wydarzeń o doniosłym znaczeniu kulturowym, realizację projektów wzmacniających przyjazne relacje z otoczeniem, ale przede wszystkim sukcesem biblioteki jest i zawsze będzie właściwa diagnoza potrzeb czytelniczych i informacyjnych mieszkańców, które zostaną zaspokojone właściwym zakupem zbiorów (polityka budowania księgozbioru), świadczeniem usług o wysokiej jakości oraz organizacją wydarzeń oczekiwanych przez mieszkańców. Proponuję aby w latach 2020 – 2025 działalność MBP oprzeć na siedmiu podstawowych płaszczyznach:

- kontynuacja działań przynoszących pozytywne rezultaty;
- bieżące identyfikowanie potrzeb i oczekiwań mieszkańców Olsztyna;
- współpraca z środowiskiem kulturalnym, literackim, akademickim i społecznym miasta;
- wdrażanie nowych rozwiązań w zakresie świadczenia usług bibliotekarskich i informacyjnych, które będą podnosiły jakość dostępu do zasobów zdalnych oraz własnych biblioteki;

- implementowanie atrakcyjnych form i metod w obszarach aktywności czytelniczej, informacyjnej, społecznej, edukacyjnej i kulturalnej biblioteki;
- wprowadzanie zmian racjonalizujących i służących optymalizacji organizacji pracy;
- wspieranie czytelników i użytkowników biblioteki w ich indywidualnym rozwoju i samorealizacji.

Przedstawione obszary działalności MBP zawierają w sobie wszystkie najważniejsze elementy w jakich biblioteka powinna realizować misję i wizję sformułowaną w pierwszej części dokumentu. Jednak dla uchwycenia istoty, przejrzystości, proponowanych kierunków rozwoju, chciałbym przynajmniej kluczowe aspekty planowanej działalności biblioteki przybliżyć bardziej szczegółowo.

1. Księgozbiór.

Posiłkując się retoryką literacką należy uznać, że księgozbiór to serce biblioteki. Kluczowy węzeł wokół którego skupiają się w zdecydowanej większości wszelkie przedsięwzięcia podejmowane przez bibliotekarzy. W bibliotece publicznej zasoby książkowe muszą zaspokajać potrzeby czytelnicze możliwie dużej liczby mieszkańców, dlatego musi on być uniwersalny, zbudowany w sposób zapewniający jego atrakcyjność zarówno dla dzieci i młodzieży, jak też osób dorosłych i seniorów. W przeciwieństwie do bibliotek naukowych, akademickich lub specjalistycznych, kryterium dobru książek w olsztyńskiej bibliotece uwzględnia i będzie zawsze uwzględniać nie tylko zawartość merytoryczną, ale również czynnik związany z dostarczaniem rozrywki i zabawy. Gdybyśmy przyjrzeliby się rankingowi najczęściej wypożyczanych książek w MBP (źródłem danych jest system biblioteczny SOWA), to łatwo zauważymy, że pierwsze 10. pozycji zajmują książki beletrystyczne m.in. literatura kryminalna, wspomnieniowa, powieści historyczne, powieści obyczajowe, ale także książki popularyzujące kulturę i historię regionu, czy też zaliczane do klasyki literatury. Stąd też zbiory książkowe powinny składać się z literatury kwalifikowanej jako klasyka literatury pięknej, literatury rozrywkowej, publikacji o tematyce popularyzującej historię, naukę, sztukę, lecz przede wszystkim z pozycji poszukiwanych i oczekiwanych przez czytelników. W tym celu chcąc skorelować politykę budowania księgozbioru z upodobaniami mieszkańców, w moich planach zarządzania tym elementem biblioteki, przewiduję wykorzystywanie takich mechanizmów, źródeł pozyskiwania informacji jak: wywiady, rozmowy, dezyderaty składane przez czytelników drogą tradycyjną i internetową.

Przeprowadzone zostaną także badania potrzeb czytelników z wykorzystaniem ankiet, metodologicznie spójnych z systemem zbierania danych w ramach Analizy Funkcjonowania Bibliotek (AFB). Inicjatorem systemu AFB jest Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, zaś jego monitoringiem zajmują się wszystkie biblioteki wojewódzkie w kraju. W wyniku informacji pozyskanych z ankiet zbiory biblioteczne będą uzupełniane o kategorie książek cieszących się największą popularnością wśród poszczególnych grup czytelników – użytkowników. AFB zapewnia również możliwość porównywania danych z innymi bibliotekami w Polsce, co przyczynia się do lepszej kontroli współczynników czytelnictwa.

Rozbudowa księgozbioru to przede wszystkim zakup nowości wydawniczych, które we wszelkich badaniach oraz opracowaniach dotyczących czytelnictwa, są zawsze wymieniane jako pierwsze na listach oczekiwań czytelników – użytkowników wobec biblioteki. Dlatego w ostatnich latach w MBP podjęto szereg działań zwiększających zakup nowości na bardzo satysfakcjonującym poziomie. Ważnym celem zrealizowanym w 2019 r. było pozyskanie rekordowo dużych środków na zakup nowości książkowych. Osiągnięcie to wiązało się pośrednio ze wzrostem wkładu własnego potrzebnego do pozyskania dotacji z MKiDN w ramach programu prowadzonego przez Bibliotekę Narodową ***Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek publicznych***. Należy w tym miejscu podkreślić bardzo cenną pomoc Gminy Olsztyn, która pokryła wymagany wkład własny, w związku z czym ostatecznie w 2019 r. do filii MBP zakupione zostały zbiory o wartości ok. 263 tys. zł. (pomijając prenumeratę i zakup czasopism, wpływy związane ze współpracą ze Stowarzyszeniem Przyjaciół MBP oraz cenne dary czytelników). W tej kwocie ujęty jest zakup zbiorów ze środków sponsorskich od firmy Indykpol (ok. 1200 zł), oraz zakup audiobooków za kwotę 8 000 zł., które to środki pozyskano w ramach współpracy z Radą Osiedla Podleśna. Zakup audiobooków był elementem projektu OBO pt. ***Dzieci i seniorzy razem - plac zabaw i biblioteka łączą pokolenia***, który jest efektem wieloletniego partnerstwa ze środowiskiem społeczności lokalnej i wspomnianą Radą Osiedla. Imponujący poziom wskazanych wyżej zakupów ilustruje porównanie z kwotą przeznaczoną na zakup zbiorów w 2015 r., która wynosiła łącznie 146 605 zł, w tym:

- dotacja samorządu – 70 000 zł
- dotacja MKiDN (za pośrednictwem Biblioteki Narodowej) – 43 402 zł
- inne źródła (usługi biblioteczne, abonamenty, sponsoring) – 33 203 zł

Wydatki na zakup nowości wzrosły o ok. 80 % w stosunku do roku 2015, co stanowi znakomitą poprawę jakości księgozbioru Miejskiej Biblioteki Publicznej.

Dodatkowo planuję kontynuację współpracy ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Miejskiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie, które umożliwia zgodne z prawem zbieranie darów od czytelników. SPMBP organizuje w filiach MBP zbiórki publiczne pieniędzy na nowe książki dla biblioteki, które przekazane następnie w formie daru stanowią ważne wzbogacenie księgozbioru. Jako dyrektor biblioteki podejmę dalsze starania o pozyskanie sponsorów, którzy będą mogli wesprzeć zakup nowości książkowych dla bibliotek, a tym samym dla czytelników.

Warto podkreślić, że troska o wysoki poziom wydatków na zakup nowości musi być kontynuowana, gdyż stanowi ona najważniejszy współczynnik służący miarodajnej ocenie działalności biblioteki. Pomimo znaczącej poprawy sytuacji w tym zakresie nie można uznać, że cel został osiągnięty, gdyż wszystkie podmioty zajmujące się standaryzacją pracy bibliotek na świecie (np. IFLA), podkreślają kluczowe znaczenie wymiany księgozbioru, tj. selekcji oraz wpływu nowości wydawniczych. Dlatego w przyszłości należy podejmować nieustanne inicjatywy służące pozyskiwaniu jak największych środków finansowych na doposażenie Biblioteki w nowe publikacje.

Kolejnym krokiem, który należy podjąć w zakresie budowania księgozbioru Biblioteki jest systematyczne zwiększanie w nim udziału książek elektronicznych. MBP w Olsztynie uczestniczy w konsorcjum – ibuk (Warmińsko-Mazurki Zasób Biblioteczny), posiada również katalog zbiorów on-line. Głównymi odbiorcami tego typu zbiorów są studenci. Liczba sesji w 2018 r. wyniosła 1880, liczba otwarć – 2314, natomiast liczba otwartych stron wyniosła 22612. W 2019 r. MBP nawiązała również współpracę z Wojewódzką Biblioteką Publiczną w Olsztynie oraz innymi bibliotekami publicznymi w regionie warmińsko-mazurskim w zakresie zakupu wspólnego dostępu do aplikacji LEGIMI. W ten sposób czytelnicy mogli korzystać z dostępu do 19 kodów każdego miesiąca, w ramach których w ciągu roku liczba otwarć na portalu LEGIMI wyniosła 805, natomiast liczba wypożyczeń 2052. Taka forma zbiorów jest bardzo atrakcyjna dla czytelników i wymienionej wyżej liczby nie są wystarczające, w tym przypadku satysfakcjonujące. Szczególnie platforma LEGIMI będąca najbardziej komfortową formą czytania książek, stanowiącej uzupełnienie klasycznego korzystania z biblioteki, w dotychczasowej liczbie kodów nie zaspokaja potrzeb i oczekiwań czytelników. Przytoczona liczba 19. kodów dostępnych w każdym miesiącu, znika w ciągu dwóch pierwszych dni. Współczesna biblioteka z pewnością powinna w większym stopniu zaspokajać potrzeby czytelników w zakresie dostępu do książek elektronicznych i w tym kierunku podejmę wszelkie możliwe starania, aby poszerzać dostępność do publikacji poprzez tego typu narzędzia. Uzupełnieniem oferty proponowanej przez różne platformy komercyjne, jest umożliwienie dostępu do publicznych bibliotek cyfrowych, z których każdy czytelnik może korzystać bezpłatnie. MBP w Olsztynie powinna wdrażać się również w digitalizację wybranych zbiorów (np. dokumentów życia społecznego) i włączać je do ogólnie dostępnych repozytoriów, jak np. Warmińsko-Mazurska Biblioteka Cyfrowa. W tym celu opracowany zostanie system weryfikacji zbiorów, mogących przejść proces digitalizacji, (kwestia praw autorskich oraz wartości merytorycznej). Pożądanym byłoby pozyskanie dokumentów pozostających w zasobach Urzędu Miasta, które mogą mieć wartość z punktu widzenia lokalnej historii oraz kultury.

Poza książkami tradycyjnymi i elektronicznymi biblioteka jest wyposażona w zbiory specjalne: audiobooki, filmy, nagrania muzyczne, normy, programy i gry komputerowe. W związku z szybką dezaktualizacją tego typu zbiorów, konieczne jest nieustanne monitorowanie rynku w celu uzupełnienia zbiorów w materiały biblioteczne przedstawiające wartość dla czytelników.

Oprócz równomiernego doposażenia biblioteki w nowe pozycje książkowe rozbudowujące zbiory, a będące odzwierciedleniem publikacji pojawiających się na rynku wydawniczym, misją biblioteki miejskiej jest tworzenie także kolekcji zbiorów o tematyce regionalnej. Wybrane filie MBP posiadają specjalne półki poświęcone literaturze regionu, które są regularnie uzupełniane. Biblioteka będzie dbała o kompletność tych zbiorów oraz stałą współpracę z lokalnymi pisarzami, którzy powinni mieć w bibliotece swoje miejsce, zarówno w kontekście zbiorów, jak też prezentacji swojego dorobku podczas spotkań autorskich.

2. Rozwój systemu bibliotecznego SOWA.

Chcąc sprawnie i skutecznie dostarczać materiały biblioteczne czytelnikom, należy w następnych latach rozwijać system biblioteczny SOWA. W MBP komórką organizacyjną, która zajmuje się monitorowaniem i wdrażaniem narzędzi ułatwiających dostęp do zasobów biblioteki jest Dział Gromadzenia i Opracowywania Zbiorów, który także zakupuje, gromadzi i opracowuje formalnie (opis bibliograficzny) oraz rzeczowo (treści) wydawnictwa zwarte i ciągłe na potrzeby mieszkańców i lokalnej społeczności. Dodatkowo uczestniczy również w kontroli poprawności statystyk i dokumentacji bibliotecznej tj. wpływy, ubytki, skontra.

Olszyńska biblioteka w systemie SOWA pracuje od 1994 r. w ostatnich latach udało się wypracować bardzo dobre metody pracy, a raczej współpracy z poznańską firmą Sokrates Software, która dostarcza, serwisuje i kompleksowo obsługuje ten biblioteczny program. Wzajemne relacje i przodująca pozycja MBP w zakresie katalogowania zbiorów zapewniła naszej instytucji możliwość zgłaszania przez bibliotekarzy swoich uwag i postulatów dotyczących wprowadzania nowych narzędzi przy jednoczesnym, bezkosztowym ich rozwijaniu i implementowaniu przez Sokrates Software. Dlatego warto kontynuować taki rodzaj współpracy, gdyż przynosi ona obopólne korzyści.

W 2012 r. MBP przeszło na nowe oprogramowanie SOWA2SQL/MARC21, co pozwoliło w katalogu bibliotecznym OPAC działającym w systemie SOWA zaoferować użytkownikom rozwiązania technologiczne ułatwiające dostęp i profilowanie zbiorów w sposób indywidualny, a przy tym zdalny, m.in. udoskonalono mechanizm obsługi użytkowników (zapis i odzyskiwanie haseł), zaoferowano użytkownikom stronę profilu czytelnika zabezpieczającą dane osobowe i zawierającą aktualny stan konta, czy też umożliwiono zarządzać multimediami wzbogacającymi opisy bibliograficzne (współpraca z serwerem plików multimedialnych). Jednak tego rodzaju narzędzia należy rozwijać także w przyszłości i jedną z pierwszych wdrożonych usług w bibliotece dla czytelników będzie system płatności online (PayU), dzięki czemu ułatwi to użytkownikom swobodniejsze regulowanie zobowiązań finansowych wobec biblioteki.

Rozwijanie systemu SOWA zwiększy możliwość automatyzacji procesów bibliotecznych, czego przykładem mogą być powiadomienia do czytelników wysyłane elektronicznie, a przypominające o zbliżającym się terminie zwrotu książek, bądź o odbiorze zamówionych pozycji. Biorąc pod uwagę, że w 2019 r. system rozesłał do naszych klientów 341 939 maili to krokiem do przodu stanie się moment, w którym zrealizuje plan wdrożenia SMS-owego powiadamiania czytelników, nie tylko na temat książek, ale również informacji o organizowanych przez bibliotekę wydarzeniach. Tym bardziej, że już w chwili obecnej czytelnicy mogą korzystać z katalogu bibliotecznego używając smartfonów i tabletów.

Inicjatywą, jaka powinna pojawić się w przestrzeni miasta jest książkomat, który umożliwia automatyzację procesu zwrotu książek. Książkomaty to bardzo cenna i nowatorska usługa biblioteczna, która zapewni mieszkańcom szybką i wygodną obsługę oraz komfort korzystania z oferty bibliotecznej. Czytelnicy nie muszą dostosowywać się do czasu otwarcia biblioteki, aby

odebrać lub zwrócić książki. Ten rodzaj usługi pozwoli mieszkańcom korzystać ze zbiorów zarówno przed otwarciem lub po zamknięciu biblioteki, gdyż działają one całą dobę. W tym kontekście istotne znaczenie ma fakt, że użytkowany przez bibliotekę system SOWA oferuje oprogramowanie obsługujące książkomaty. Protokoły komunikacyjne w systemie SOWA2SQL pozwalają na automatyczną realizację procesów bibliotecznych związanych z wypożyczeniami i zwrotami książek do książkomatów lub wrzutni, co przy realizacji wdrożenia takiego urządzenia zwolni bibliotekę od ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z oprogramowaniem uruchamiającym książkomat.

Pomimo wprowadzenia zasobów elektronicznych (Wolne Lektury, Legimi, IBUK Libra), nie podlegających inwentaryzacji w bibliotekach, podjęliśmy wspólnie z zespołem decyzję o automatycznym ich włączeniu do katalogu biblioteki. Jednak jako osoba zarządzająca biblioteką widzę potrzebę, aby integracja z zasobami elektronicznymi pogłębiała się, gdyż opisy bibliograficzne książek elektronicznych integrują się w OPAC (katalogu) i funkcjonują, jak informacje o tradycyjnych zbiorach bibliotecznych, tzn. rekordy otrzymują odpowiednie deskryptory w MARC21, np. status dostępności.

Dużym wyzwaniem w następnych latach będzie udoskonalanie systemu bibliotecznego SOWA2SQL, zważywszy na fakt, że już w 2020 r. wkroczyliśmy z biblioteką z nowymi udogodnieniami opracowanymi dla użytkowników katalogów internetowych. Wśród nich są funkcjonalności oparte na algorytmach wykorzystywanych w sztucznej inteligencji oraz uproszczenie dostępu do cykli wydawniczych. Wyszukiwarka OPAC systemu SowaSQL Premium wyposażona w algorytmy usprawniające wyszukiwanie informacji, została wzbogacona w mechanizmy kontekstowego sprawdzania i korekty pisowni. Oznacza to, że katalog WWW wskaże błędnie wprowadzone wyrazy i zasugeruje ich korektę. Dotychczasowe kwerendy w OPAC analizował specjalny mechanizm sugestii, który podpowiadał uzupełnienia poszczególnych słów. Zdarzało się, że użytkownik niepoprawnie wpisał tekst do OPAC i „podpowiedzi” mogły zawieść. Od teraz, dzięki ulepszeniu algorytmów w OPAC SowaSQL Premium, system biblioteczny będzie sprawdzał, czy wpisywane zapytanie jest poprawne językowo. System SOWA SQL Premium zostanie zainstalowany w MBP Olsztyn bezkosztowo w najbliższym czasie. Jest to pierwszy moduł biblioteczny funkcjonujący w hybrydowym środowisku chmurowym. Zmiany na pewno zostaną dostrzeżone przez klientów, ale również ułatwią pracę bibliotekarzy (wszystkie aplikacje klienckie w jednym oknie).

Należy podkreślić, że każde nowe rozwiązanie technologiczne wdrożone w systemie SOWA wymaga od pracowników stałego poszerzania wiedzy, podnoszenia kompetencji zarówno informatycznych oraz katalogowania i bibliotecznych. Stąd też wspólnie z kierownikiem działu zostanie opracowany plan szkoleń dla pracowników, którzy będą implementowali nowe technologie do bibliotecznego katalogu.

3. Promocja czytelnictwa oraz działalność kulturalna i edukacyjna.

Wśród szeregu działań podejmowanych i realizowanych przez MBP jest organizacja wydarzeń promujących czytelnictwo oraz przedsięwzięć o charakterze szkoleniowym, edukacyjnym

i kulturalnym. Działania skierowane do społeczności lokalnej, jak również do środowiska bibliotekarskiego są realizowane z myślą o budowaniu wspólnej przestrzeni doświadczeń indywidualnych, jak i zbiorowych. W tym kontekście chciałbym, aby biblioteka funkcjonowała jako integralna część ekosystemu wszystkich instytucji kultury i podmiotów (organizacje, stowarzyszenia indywidualne osoby) działających w obszarze społeczno – kulturalnym. Jednym z istotnych aspektów, obok popularyzacji czytelnictwa i treści kulturalnych, jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, bądź wspieranie grup zagrożonych takim wykluczeniem, właśnie poprzez ułatwienie dostępu do uczestnictwa w obiegu kultury. Właściwe budowanie oferty zgodne z oczekiwaniami mieszkańców, jak również kreującej zachowania swobodnej wymiany myśli i nabywanie kompetencji społecznych oraz kulturowych ma ogromne znaczenie w działalności nowoczesnej biblioteki. Ten aspekt funkcjonowania biblioteki wiąże się zarazem z tworzeniem atrakcyjnych dla mieszkańców form spędzania czasu wolnego i realizacją idei *trzeciego miejsca*. Chciałbym podkreślić, że działania kulturalne i edukacyjne mogą i stanowią mechanizm promujący czytelnictwo, który w sposób mniej lub bardziej bezpośredni, zachęca użytkowników Biblioteki do korzystania z księgozbiorów, zachęca do stania się częścią kultury słowa. Jako osoba zarządzająca MBP będę kontynuował i rozwijał takie formy działalności, które można podzielić na cztery kategorie.

- Szkolenia biblioteczne użytkowników – bibliotekarze przeprowadzają grupowe szkolenia w zakresie korzystania z biblioteki w tym z jej zbiorów, usług bibliograficzno – informacyjnych, źródeł informacji i obsługi systemu bibliotecznego. Dużą wartością takiej formy edukacji jest to, że mogą być one realizowane w oparciu o określony program instruktażowy, ale również mieć charakter mniej formalny polegający na zwiedzaniu biblioteki w połączeniu z przygotowanymi podarunkami, np. zakładki, gadżety, a nawet mini konkursami.
- Szkolenia dla studentów i pracowników innych bibliotek – biblioteka publiczna na poziomie miejskim nie posiada nałożonego na nią obowiązku organizacji tego typu szkoleń, jak to jest w przypadku bibliotek wojewódzkich. Jednak działalność biblioteki jest na tyle atrakcyjna, że studenci olsztyńskich uczelni zgłaszają się na staże i praktyki w MBP. Należy nadmienić, że biblioteka współpracuje z uczelnią UWM i zawarła stosowne porozumienia, m.in. z Wydziałem Sztuki. Natomiast w ramach współpracy środowiska zawodowego realizowane są szkolenia i warsztaty tematyczne służące rozwojowi, kompetencji i poszerzaniu wiedzy zawodowej. Niewątpliwie w przyszłości będą podejmowane działania zacieśniające taką współpracę, ponieważ odwiedzający MBP bibliotekarze z Polski i zagranicy w ramach poznawania dobrych praktyk i wymiany doświadczeń stanowią również inspirację dla naszej biblioteki.
- Organizacja wydarzeń kulturalnych i artystycznych – w tej kategorii mieszczą

się wszelkie przedsięwzięcia o charakterze środowiskowym, okolicznościowym, literackim. Uwzględnia się tu spotkania autorskie, zajęcia literackie, teatralne, wystawy, konkursy, debaty, festiwale, wydarzenia przeprowadzane w plenerze, a także realizowane w formie on – line.

- Warsztaty i zajęcia edukacyjne – biblioteka jest miejscem edukacji nieformalnej, w którym zarówno z inicjatywy bibliotekarzy, jak i podmiotów współpracujących organizowanych jest wiele działań pozwalających uczestnikom na poszerzanie ich wiedzy z różnych dziedzin życia i nabycie nowych umiejętności i kompetencji. Wśród najczęściej organizowanych można wymienić m.in. kursy komputerowe, zajęcia językowe, warsztaty umiejętności interpersonalnych, warsztaty planowania kariery zawodowej, kluby zainteresowań, warsztaty ekologiczne, itp.

W mojej dotychczasowej działalności, jako osoby odpowiedzialnej za kształt i sposób funkcjonowania MBP, starałem się podejmować inicjatywy, które nie tylko odpowiadały na potrzeby mieszkańców ale także włączały do uczestnictwa w odkrywaniu dziedzictwa literackiego i kulturalnego Olsztyna. Jednocześnie chciałem aby biblioteka stała się miejscem spotkań aktywnych, spotkań wartościowych twórców z wrażliwymi odbiorcami. Takim przykładem mogą być projekty tj.: *Literatura jest kobietą*, *Pracownia Literacka* czy też *Galeria Jednego Wiersza*. Szczególnym atutem tych działań było zwrócenie uwagi czytelników – użytkowników na potencjał lokalnego środowiska twórczego, a zarazem realizowano ideę przenikania twórców w odbiorców z jednej strony, zaś innym razem odbiorca był twórcą. Tego typu wydarzenia pozwalają podejmować dialog kładąc duży nacisk na współpracę i przełamywanie lęku przed prezentacją swojej twórczości osób, które niekoniecznie na co dzień związane są ze środowiskiem literackim bądź artystycznym. Kultura to jeden z najlepszych sposobów pokonywania barier i jestem przekonany, że taki kształt działań zasługuje na kontynuację, stanowi bowiem, nie tylko atrakcyjną formę przekazu ale dodatkowo jest narzędziem integracji społeczności miasta i metodą na budowanie wspólnej tożsamości.

Instytucja kultury jaką jest biblioteka powinna się nieustannie rozwijać i wprowadzać nowe formy promujące czytelnictwo. Od kilku lat z powodzeniem realizowana jest przez MBP akcja *Olsztyn czyta*. Jednak nie odpowiadając tylko na potrzeby czytelników lecz także inspirując ich i wzbudzając chęć do sięgania po nowe tytuły książek. Dlatego idąc krok naprzód, wykorzystując doświadczenie wspomnianego projektu, w moim przekonaniu nowym i skutecznym rozwiązaniem w tym aspekcie stanie się stworzenie ***Olsztyńskiej Strategii Promocji Czytelnictwa***, która uwzględni lokalną specyfikę i będzie czerpać z zasobów kultury literackiej naszego miasta. Spojrzenie na popularyzację literatury i promocję czytelnictwa z perspektywy miasta i regionu stwarza możliwości niedostępne dla standardowych ogólnokrajowych programów. Owszem planowane przedsięwzięcie chciałbym finansować w oparciu o programy centralne, które dedykowane są tego typu projektom.

Olsztyńska Strategia Promocji Czytelnictwa będzie zaplanowanym projektem, systematycznie aktualizowanym, który przede wszystkim stworzy platformę współpracy z olsztyńskimi instytucjami

i miejskim środowiskiem twórczym. W ciągu ostatnich siedmiu lat zarządzenia biblioteką dostrzegłem szczególną skuteczność inicjatyw wykorzystujących istniejące w naszym mieście więzi społeczne i partnerstwa na rzecz realizacji wspólnych celów. Każde miejsce posiada swój odrębny kod kulturowy, wewnętrzną strukturę skojarzeń i powiązań będących najbardziej naturalnym kontekstem dla wydarzeń literackich proponowanych społeczności Olsztyna. Chciałbym nadmienić, że bogactwo zasobów piśmienniczych było i jest częścią oferty innych olsztyńskich instytucji kultury, natomiast w proponowanej przeze mnie strategii zostanie ono wpisane w uporządkowany program, posiadający szczegółowy plan działania, w myśl zasady: *Nie konkurujemy lecz współpracujemy*.

Utworzenie *Olsztyńskiej Strategii Promocji Czytelnictwa* powinno być wspólną pracą zespołu złożonego z bibliotekarzy, członków Rady Społecznej MBP, przedstawicieli Organizatora, reprezentantów środowisk literackich i artystycznych, a także instytucji kultury, działających na terenie Olsztyna. W rezultacie chciałbym z mojej perspektywy stworzyć program działań, uwzględniający:

- współpracę z instytucjami kultury;
- spotkania z lokalnymi twórcami;
- współpracę z komercyjnymi firmami;
- projekty wydawnicze;
- tworzenie sieci kontaktów;
- współpracę z organizacjami pozarządowymi;
- współpracę z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim;
- realizacja projektów z udziałem społeczności miasta i grup nieformalnych;
- zajęcia edukacyjne (warsztatowe) bazujące na potencjale osobowym biblioteki;
- kampanie informacyjne i promocyjne.

Zaletą proponowanej strategii będzie nie tylko jej większa skuteczność ze względu na dopasowanie do potrzeb mieszkańców miasta ale również stworzenie przestrzeni, w której twórcy związani z Olsztynem, znajdą formy interakcji z odbiorcami. Warto podkreślić, że to przedsięwzięcie, oparte na współpracy i wymianie barterowej, w dużym stopniu pozwoli uniknąć kosztów, co jest rzeczą niezwykle istotną w sytuacji spodziewanego kryzysu.

Niezależnie od *Olsztyńskiej Strategii Promocji Czytelnictwa* w Bibliotece będą inicjowane także inne działania z zakresu popularyzacji literatury, z których niewątpliwie część stanie się jednym z elementów programu, jak np. *Olsztyn czyta*. W tym miejscu chciałbym podać przykład planowanego w przyszłości projektu o nazwie ***Czytusiarki. Otwórz dziecko na świat***. Przedsięwzięcie ma na celu stworzenie warunków do rozwoju czytelnictwa wśród dzieci w wieku 0-3 lat, poprzez kampanię społeczną adresowaną do rodziców, nauczycieli, bibliotekarzy i osób zaangażowanych w edukację. Główną osią działania będzie stworzenie kompleksowego przedsięwzięcia, składającego się z elementów: konferencja, warsztaty edukacyjne, dystrybucja wyprawek czytelniczych (1000 egz.)

oraz promocja w przestrzeni miejskiej i mediach. Cechą szczególną będą wyprawki, składające się z: kart edukacyjnych; broszury dla rodziców; miarki wzrostu z etapami rozwoju czytelniczego oraz maskotką Czytuś. Celem jest podnoszenie świadomości i kompetencji czytelnicznych oraz promowanie czytelnictwa wśród dzieci i rodziców, wyposażając ich w narzędzia do pracy z książką. Wszystkie działania odbędą się w filiach MBP. Udział w projekcie będzie bezpłatny, z wolnym dostępem dla wszystkich bez względu na status społeczny lub finansowy. Wydarzenie zostanie utrwalone i udostępnione w mediach.

Wśród planowanych inicjatyw promujących czytelnictwo zapewne oprócz już wymienionych wcześniej, biblioteka będzie kontynuowała niektóre z projektów cieszących się popularnością, m.in.: *Literacką Topografię Miasta. Cykl spotkań autorskich*. Formuła dotychczasowych działań w tym przedsięwzięciu, zostanie poszerzona o spotkania autorskie ze znanymi polskimi pisarzami. W dalszym ciągu motywem przewodnim będą rozmowy wokół miast, które z jednej strony determinują twórcze wybory pisarza, pisarki, zaś z drugiej twórca wciela się w rolę drugoplanowego bohatera obok tętniącego życiem, rozwijającego się i mówiącego własnym językiem miastem. Nowa odsłona projektu zostanie zainaugurowana debatą z udziałem regionalnych twórców oraz specjalistów z dziedziny kulturoznawstwa i literatury. Przedsięwzięciu będą towarzyszyć działania promujące literaturę w sposób czasami eksperymentalny. Chciałbym, po licznych dyskusjach z przedstawicielami Organizatora, aby rozmowy zostały utrwalone w materiale filmowym dostępnym w Internecie, a gwarantującym trwałość projektu. Adresatami cyklu wydarzeń w zamierzeniu mają być odbiorcy z różnych środowisk oraz grup wiekowych. Zadanie ma pełnić rolę zarówno kulturotwórczą, jak i kształtować estetykę czytelniczną mieszkańców.

Kształtując ofertę działań kulturalnych i edukacyjnych stanowiących zawsze mechanizm uwalniający potrzebę czytania, planuję kontynuować inne wydarzenia, które wpisały się na stałe w życie kulturalne miasta m.in.: *Mała Książka – wielki człowiek*, *Antologia Warmińska*, *Tydzień Seniora*, czy też *Piknik z Kłobukiem*. Lecz planując działania MBP na najbliższe pięć lat, nie można pominąć także oferty zawierającej zajęcia edukacyjne i warsztaty dla dzieci, młodzieży i całych rodzin w okresie ferii zimowych lub wakacji. Biblioteka zaproponuje wówczas dodatkowe atrakcje w ramach których mieszkańcy będą mogli spędzać wolny czas w filiach MBP. Zajęcia te będą miały zarówno charakter literacki, ruchowy, plastyczny, teatralny, czy też przybliżały treści historyczne lub walory przyrodnicze Warmii i Mazur.

Ponadto Biblioteka powinna kontynuować niezwykle ważną działalność związaną z przygotowywaniem dla szkół oferty zajęć dopasowanych do potrzeb edukacyjnych różnych grup wiekowych w każdej filii. Jednak szczególną rolę odegra, jak w każdym roku, MultiCentrum – filia wyspecjalizowana w prowadzeniu zajęć stanowiących uzupełnienie procesu dydaktycznego oferowanego w szkołach. Z oferty edukacyjnej MultiCentrum mogą korzystać wszystkie grupy wiekowe oraz grupy zorganizowane ze szkół, świetlic, placówek oświatowych oraz placówek specjalnych. Zajęcia będą prowadzone w ramach pięciu modułów tematycznych: MultiSztuka,

MultiNauka, MultiTechnika, MultiMuzyka, K-First. Chciałbym nadmienić, że na początku 2020 r. zakupiono nowe narzędzia naukowe dla Multicentrum, co udało się zrealizować dzięki racjonalnej polityce finansowej prowadzonej w instytucji. Bibliotekarze pozostałych filii będą ponadto przeprowadzać grupowe szkolenia w zakresie korzystania z biblioteki, zbiorów i usług biblioteczno-informacyjnych, źródeł informacji i obsługi systemu bibliotecznego. Zajęcia te będą realizowane, jako szkolenia oparte na określonym programie instruktazowym, ale również jako mniej formalne, tj. zwiedzanie biblioteki.

Większość z wymienionych działań, MBP będzie w stanie realizować bazując na doświadczonym i kompetentnym zespole pracowników filii bibliotecznych oraz Działu Promocji. Duża część zadań nie wymaga wkładu finansowego i może być wykonana w ramach budżetu Biblioteki. Większe przedsięwzięcia jak *Literacka Topografia Miasta. Cykl spotkań autorskich* lub *Czytusianki. Otwórz dziecko na świat*, będą wymagały poszukiwania środków zewnętrznych. Biblioteka będzie wykorzystywać wszystkie dostępne możliwości pozyskiwania dotacji od instytucji zewnętrznych. Z pewnością duże znaczenie będzie miała dobra współpraca z Gminą Olsztyna za pośrednictwem Wydziału Kultury i Ochrony Zabytków. W przypadku ograniczonych środków finansowych pomocne okażą się mechanizmy opisane wcześniej w ramach proponowanej przeze mnie *Olsztyńskiej Strategii Promocji Czytelnictwa*.

4. Marketing i promocja biblioteki.

MBP w Olsztynie jest instytucją, która zajmuje szczególne miejsce w życiu mieszkańców, gdyż posiadając sieć 14 placówek, rozmieszczonych w różnych dzielnicach miasta, może świadczyć usługi nieodpłatnie, dostępne dla każdego. Jednocześnie atutem sieci bibliotek jest fakt, że umożliwiają one podejmowanie działań marketingowych trafiających bezpośrednio poprzez osobisty kontakt klientów z bibliotekarzami.

Od 2013 r. w projektach marketingowych MBP wykorzystuje hasło ***Kraina tysiąca inspiracji***, nawiązujące do walorów przyrodniczych Warmii i Mazur, ale też korespondujące z fundamentalnym zadaniem oraz misją biblioteki, w tym bogatą ofertą wydarzeń. Biorąc pod uwagę dane statystyczne, że pomimo kryzysu czytelnictwa w kraju i regionie, MBP w Olsztynie nie tylko utrzymuje pozycję, zarówno jeśli chodzi o liczbę wypożyczeń i czytelników, ale nawet zwiększa ją w niektórych obszarach, jak choćby liczba uczestników spotkań z różnymi twórcami i ciekawymi ludźmi np. *Piosenka potrzebuje tekstu*.

Wprowadzony przed kilku laty system identyfikacji wizualnej, wpłynął na zwiększenie rozpoznawalności instytucji i jej oferty. Z dużą dbałością troszczymy się o spójność w tej materii. Biblioteki zostały wyposażone w atrakcyjne graficznie ulotki, zakładki czy też wizytówki. Czynimy starania, aby strona wizualna materiałów reklamowych była zgodna z obowiązującymi trendami.

W dotychczasowych działaniach posługiwano się w pełni szerokim wachlarzem narzędzi marketingu i promocji, wykorzystując m.in. potencjał Internetu. Strona WWW została przekształcona w atrakcyjny i bardziej intuicyjny kanał komunikacji. Z wysoką efektywnością wykorzystywany jest

portal społecznościowy Facebook (obecnie prowadzimy 2 fanpage: MBP oraz Olsztyn Czyta), który umożliwia w najprostszy i najtańszy sposób interakcję z odbiorcami.

MBP swoimi działaniami marketingowymi wpisuje się w zadania i funkcje kreowane przez Gminę Olsztyn. Podejmuje współpracę z innymi instytucjami kulturalnymi w mieście (m.in. MOK, OPiOA, OTL, WBP), stowarzyszeniami oraz artystami. Do budowania pozytywnego wizerunku i atrakcyjnego przekazu wykorzystuje się m.in. znaną i docenianą przez mieszkańców kampanię promującą książkę i czytelnictwo pod nazwą „Olsztyn czyta”. Od startu akcji w 2013 roku, pod wspólnym mianownikiem, organizowane są rozmaite wydarzenia w filiach MBP oraz w plenerze. W przyszłości w dalszym ciągu będą inicjowane wydarzenia festiwalowe oraz wydawnicze. Warto podkreślić, że pracownicy Działu Promocji stale współpracują z lokalnymi mediami, a efektem jest udział w audycjach telewizyjnych, radiowych oraz liczne artykuły w gazetach, a także na portalach internetowych.

Skuteczność wyżej zaprezentowanych rozwiązań jest wysoka i zależy przede wszystkim od aktywności i współpracy dyrekcji, pracowników Działu Promocji, pracowników filii bibliotecznych, dlatego jako osoba zarządzająca instytucją kultury chciałbym, aby nadal praca na rzecz wizerunku i promocji biblioteki była wspólnym przedsięwzięciem pracowników MBP. Istotne jest również coroczne planowanie budżetu oraz rozsądne i efektywnie wydawanie środków pieniężnych, adekwatnie do oczekiwanych skutków.

Należy mieć świadomość, że działania marketingowe i promocyjne podejmowane przez Dział Promocji skupiają się wokół dwóch uzupełniających się obszarów, pomiędzy szeroko pojmowaną promocją czytelnictwa, a mechanizmami czysto marketingowymi i wizerunkowymi. Są to płaszczyzny odrębne i na każdą należy patrzeć z osobna, lecz z drugiej strony współgrają ze sobą, aby tworzyć przekaz budujący markę instytucji. Zatem cele główne w tej materii na najbliższe lata będą kontynuowane m.in. poprzez.:

- podtrzymywanie silnej marki MBP i zarządzania nią;
- wytwarzanie silnego poczucia tożsamości i identyfikacji mieszkańców miasta z biblioteką;
- praca na rzecz zwiększania liczby osób korzystających z usług MBP.

Jednak dynamiczne zmiany w otoczeniu biblioteki, jak np. zmiany w zachowaniach czytelniczych, wzrost konkurencyjności ofert kulturalnych innych instytucji, to jedne z wielu czynników, które zmuszają nas do permanentnego poszukiwania nowych rozwiązań i kanałów dotarcia do użytkowników. Stąd też kompleksowe działania marketingowe i promocyjne w najbliższych latach powinny zawierać zarówno klasyczne, sprawdzone i skuteczne techniki promocyjne, jak i kreatywne, a także nowoczesne sposoby komunikacji z odbiorcami. Nieodzownym elementem będzie uczestnictwo pracowników Działu Promocji w badaniach dotyczących satysfakcji użytkowników z sieci bibliotek MBP, które zostaną przeprowadzone w ramach projektu AFB.

Wizualna koncepcja promocyjna MBP powinna w najbliższych latach zmieniać się wraz z nowymi trendami w taki sposób, by w jak najprostszej formie odzwierciedlać charakter instytucji. Należy wciąż dbać o zachowanie całościowej wspólnoty materiałów, począwszy od papieru firmowego po stronę internetową. Właśnie ta ostatnia pozycja powinna w założeniach na pierwszym miejscu stawiać dostępność oraz przejrzystość przekazu. Treści na niej zgromadzone zostaną pogrupowane w logiczny sposób i przedstawione w prostej do nawigowania formie. Jednocześnie zapewniony zostanie dogodny dostęp do zawartości zarówno ze stanowiska komputerowego jak i ze smartfonów bądź tabletów. Dużym ułatwieniem dla czytelników będzie również korzystanie z katalogu SOWA w formie aplikacji.

W przyszłości planowana jest kontynuacja wykorzystania mediów społecznościowych jako narzędzi do pozyskania nowych użytkowników. Bezpośredni kontakt z czytelnikiem poprzez media pozwala na zbudowanie zaangażowanej społeczności, która chętniej uczestniczy w działaniach kulturalnych instytucji. Pozwala to również na określenie oczekiwań grupy docelowej, a tym samym reagowania na potrzeby i dostosowania oferty biblioteki. Podtrzymanie oraz rozbudowa stabilnej społeczności w media społecznościowe pozwoli również na przeniesienie części działalności do Internetu w sytuacjach kryzysowych, jak w przypadku pandemii koronawirusa. To właśnie kanały społecznościowe okazały się jedynym środkiem bezpośredniego kontaktu z użytkownikiem, zachowując ciągłość relacji biblioteka – czytelnik. Media społecznościowe dają niezliczone możliwości. Jest to płaszczyzna działalności bardzo dynamiczna i zespół Działu Promocji musi być elastyczny oraz równie zaangażowany, aby na bieżąco reagować na zmieniające się trendy oraz zapotrzebowania. Przy czym chciałbym, aby tradycyjna forma reklamy w postaci banerów, plakatów, ulotek, zakładki i innych gadżetów pozostała w dalszym ciągu, jako jedna z form promowania filii, ich zbiorów oraz oferty kulturalnej. Materiały będą przygotowywane zgodnie z obowiązującymi trendami, z dbałością o szczegóły merytoryczne i graficzne. Na bieżąco będą wymieniane i aktualizowane tablice reklamowe i informacyjne na budynkach filii.

W trosce o utrzymanie pozytywnego wizerunku Biblioteki oraz w celach informacyjnych chciałbym, aby Dział Promocji podtrzymywał dobre dotychczasowe relacje z reprezentantami mediów lokalnych. Poprzez system mailingowy będziemy nadal informować o nowych wydarzeniach, ofercie filii czy zmianach organizacyjnych. W przypadku większych wydarzeń lub realizacji doniosłych społecznie projektów planowałbym organizowanie konferencji prasowych. Jednocześnie kontynuowana będzie współpraca w zakresie promocji z Biurem Komunikacji i Dialogu Obywatelskiego Urzędu Miasta oraz innymi instytucjami miejskimi. Zamierzone jest również zwiększenie aktywności w prasie branżowej.

MBP od dłuższego czasu eksploatuje w celach promocyjnych dodatkowy kanał reklamowy w postaci mailingu z systemu SOWA. W najbliższych latach warto poprawić jakość oraz częstotliwość wysyłanych informacji, a zarazem Dział Promocji we współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi, w większym stopniu wykorzystywał będzie potencjał reklamowy w filiach MBP, tj.

przestrzeni ogłoszeniowej w celach komercyjnych. Wzorem innych instytucji zostanie opracowany jednolity cennik dla reklamodawców.

Udział w projekcie „Mała książka – wielki człowiek” pozwolił wysnuć wniosek, że olbrzymim magnesem dla pozyskania nowych czytelników jest system podarunkowy. Należałoby zatem kontynuować tego rodzaju akcje oraz zmierzając tym tropem, wprowadzić w Bibliotece system lojalnościowy również dla dorosłych użytkowników, który skłoni ich do jeszcze większej aktywności.

Wśród planowanych działań, mających na celu ukształtowanie i utrwalanie pozytywnego wizerunku Biblioteki wśród użytkowników, partnerów i decydentów, jest opracowanie i wprowadzenie nowych, jednolitych standardów obsługi użytkownika oraz tzw. dress codu. Już w chwili obecnej pracownicy Działu Promocji przygotowują nowe wzory identyfikatorów dla bibliotekarzy i pracowników obsługi.

Pracownicy Działu Promocji od wielu lat realizują imprezy w plenerze, które cieszą się dużą popularnością. Jednym z nowych kierunków działania mogłoby być stworzenie stałego sezonowego stanowiska bibliotecznego oferującego wypożyczenia zbiorów oraz atrakcyjne formy zajęć w terenie, np. na Plaży Miejskiej we współpracy z Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Olsztynie. Dotychczasowa współpraca z tą instytucją, jak najbardziej potwierdza możliwość realizacji tego typu przedsięwzięcia.

W najbliższych latach będzie kontynuowana tradycja wydawnicza Biblioteki zarówno w zakresie literatury dla dzieci, jak i dla do dorosłych. Regionalni pisarze nadal będą mogli liczyć na wsparcie promocyjne w postaci patronatu akcji *Olsztyn Czyta*. W tym miejscu należy podkreślić, że marketing i promocja opiera się bardzo często na projektach długoterminowych, które zostały wymienione wcześniej m.in.: projekt *Pracownia Literacka*, czy też *Antologia Warmińska*, więc w przyszłości chciałbym, aby tego typu przedsięwzięcia były w Bibliotece inicjowane. Należy także, jako mechanizmy promocyjne, traktować również udział MBP, jako partnera w projektach innych podmiotów np. *Mała książka – wielki człowiek*. Jednocześnie Dział Promocji we współpracy z innymi pracownikami nadal będzie angażował się w organizację wydarzeń rocznicowych, cyklicznych imprez miejskich, spotkań autorskich ze znanymi i cenionymi pisarzami oraz promował literaturę regionu.

Katalog działań promocyjnych, planowanych na najbliższe pięć lat jest bardzo szeroki. Będzie on stale uzupełniany w zależności od zmieniających się potrzeb i oczekiwań, a także zgodnie z panującymi trendami marketingowymi.

Założenia organizacyjne.

Podobnie, jak to jest w przypadku działalności merytorycznej, również w aspekcie organizacyjnym w ostatnich latach w MBP wprowadzono wiele rozwiązań, które usprawniły jej funkcjonowanie na poziomie administracyjnym oraz zarządczym m.in. udoskonalono, bądź wdrożono nowe narzędzia komunikacyjne pomiędzy poszczególnymi działami, a filiami MBP, czy też uruchomiono procedury zarządcze pozwalające na ciągły monitoring stanu Biblioteki oraz potrzeb związanych z jej właściwym działaniem.

Możliwości organizacyjne i sprawnie funkcjonująca administracja niewątpliwie ma wpływ na skuteczność każdej instytucji w realizacji zadań i celów, które są przed nią stawiane i które ona sama sobie wyznacza. Należy podkreślić, że istotnym czynnikiem bez którego trudno sobie wyobrazić jakąkolwiek organizację są więzi międzyludzkie oraz wspólne poczucie misji i identyfikacji z wizją instytucji, dlatego też obok dobrego księgozbioru, atrakcyjnej oferty kulturalnej i edukacyjnej, trzecim elementem dobrze działającej i spełniającej oczekiwania klientów biblioteki jest organizacja. W tym miejscu chciałbym nadmienić o istotnej zmianie wskazującej na kierunek w jakim zmierzamy w zakresie organizacyjnym, która została podjęta i zakończyła się powodzeniem a dotyczyła reorganizacji sieci bibliotecznej. W 2017 r. zainicjowane zostały działania związane z reorganizacją filii bibliotecznych, zgodnie z uchwałą Rady Miasta Olsztyna nr XXXVI/616/17, w sprawie zamiaru połączenia wybranych filii Miejskiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie. Rok 2018 zakończył proces reorganizacji, której efektem jest sieć biblioteczna, licząca 14 filii bibliotecznych. Zmiany organizacyjne wiązały się z połączeniem filii nr 1 z filią nr 4, połączeniem filii nr 7 z filią nr 11 oraz przeniesieniem Biblioteki Ekonomiczno - Technicznej do lokalu filii nr 18. Kolejnym ważnym krokiem było przeprowadzenie remontów:

- remont generalny filii nr 2 przy ul. Świtezianki 4 (Zrealizowany w ramach projektu i budżetu OBO);
- remont i doposażenie filii nr 4 przy al. Przyjaciół 15 - działania zrealizowane z budżetu biblioteki oraz dotacji celowej organizatora;
- remont i wyposażenie biblioteki nr 18 przy ul. Żytniej 71, w ramach projektu i budżetu OBO;
- remont Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów, przy ul. Żytniej 71. Prace remontowe zostały zrealizowane w następującym zakresie: naprawa ścian i sufitów, szpachlowanie, malowanie, uzupełnienie wyposażenia meblowego. Działania zostały sfinansowane w ramach dotacji podmiotowej organizatora;
- remont i doposażenie w budynku administracyjnym przy ul. Rodziewiczówny 2. Finansowanie - budżet biblioteki oraz dotacja podmiotowa przekazana specjalnie na ten cel od organizatora.
- przystosowanie i utworzenie Pracowni Literackiej zlokalizowanej w pomieszczeniu wynajętym od MOK w związku z projektem o tym samym tytule realizowanym wspólnie ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Miejskiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie. Prace remontowe i przystosowawcze zostały zrealizowane w następującym zakresie: naprawa instalacji elektrycznej, naprawa ścian i sufitów, szpachlowanie, malowanie, zakup wyposażenia meblowego, audiowizualnego oraz oświetlenia. Finansowanie - budżet biblioteki.

Prace nad doskonaleniem lokali bibliotecznych oraz ich wyposażeniem muszą być kontynuowane w przyszłości. Ma to kluczowe znaczenie szczególnie w obecnych czasach,

w których biblioteki stają się nie tylko „wypożyczalniami” książek, ale miejscem spotkań i spędzania czasu wolnego.

Chcąc jednak podtrzymać pozytywne zmiany zachodzące w Bibliotece, dostrzegam potrzebę, aby w latach 2015 – 2020 realizować następujące zadania:

1. Organizacja pracy i sieci bibliotecznej.

Uwzględniając jednak tendencje w bibliotekarstwie publicznym, oczekiwania mieszkańców wobec Biblioteki, zadania statutowe oraz konieczność doskonalenia warsztatu bibliotekarza, aby Nasza instytucja mogła świadczyć usługi na najwyższym poziomie należy:

- Podjąć działania zmierzające do otwarcia nowych filii bibliotecznych, szczególnie w tych częściach Olsztyna, gdzie przybywa nowych osiedli mieszkaniowych. Jednocześnie po analizie czytelnictwa oraz oczekiwań mieszkańców, istnieje uzasadniona potrzeba poszerzenia sieci bibliotecznej na osiedlu Zatorze, Podleśna, gdyż w chwili obecnej na cały obszar miasta w części za torami kolejowymi, znajduje się jedna biblioteka oferująca tradycyjne usługi biblioteczne.
- W dalszym ciągu, zważywszy na kierunki rozwoju czytelnictwa oraz strukturę społeczną wokół Biblioteki, w następnych latach trzeba zintensyfikować przedsięwzięcia rozbudowujące zasoby i infrastrukturę pod kątem potrzeb osób starszych oraz niepełnosprawnych.
- W kolejnych latach będą kontynuowane prace związane z estetyczną identyfikacją filii na zewnątrz oraz wewnątrz m.in. poprzez odpowiednie oznakowania i tablice.

2. Infrastruktura MBP.

Jak wcześniej nadmieniono w ostatnich latach w Bibliotece sukcesywnie następuje poprawa infrastruktury, zmieniają się lokale biblioteczne w nowoczesne placówki kulturalne, ale nie oznacza to, że w przyszłości nie należy podejmować kolejnych działań w aspekcie dbałości o ten aspekt organizacji MBP.

• Prace remontowe i konserwatorskie:

Miejska Biblioteka Publiczna świadczy swoje usługi za pośrednictwem 14 filii zlokalizowanych w różnych osiedlach Olsztyna. Dzięki reorganizacji rozpoczętej w r. 2018 sieć bibliotek została zoptymalizowana pod kontem rozmieszczenia filii na terenie miasta i jest modernizowana, adekwatnie do możliwości finansowych. Zgodnie z tym, co przedstawiałem w planie pracy MBP na rok 2020 dzięki środkom pochodzącym z Olsztyńskiego Budżetu Obywatelskiego przeprowadzony będzie remont filii nr 12 przy ul. Wrocławskiej 2, która jest jedną z najliczniej odwiedzanych bibliotek Olsztyna. Fila nr 12 wymaga naprawy dachu, odnowienia ścian i sufitów oraz wymiany oświetlenia, dodatkowo zakupione zostaną nowe meble i wyposażenie.

Zmieniły się plany dotyczące utworzenia „Biblioteki Astronomiczno-Artystycznej”, która miała powstać we współpracy Miejskiej Biblioteki Publicznej z Olsztyńskim Planetarium

i Obserwatorium Astronomicznym oraz Biurem Wystaw Artystycznych. Nowa biblioteka miała być zlokalizowana w wyremontowanym specjalnie lokalu umiejscowionym w siedzibie Planetarium, przy al. Piłsudskiego 38. W związku ze zmianą planów OPiOA i potrzebie wykorzystania lokalu do innych celów, istnieje konieczność znalezienia innego dogodnego miejsca. Poszukiwania odpowiedniego lokum będą musiały się odbywać we współpracy z Gminą Olsztyn.

Lokale biblioteczne wymagają regularnej konserwacji, szczególnie w filiach wykorzystujących stare, nieodnowione budynki, w których pojawiają się usterki, takie jak: nieszczelność pokryw dachowych, awarie związane ze starą instalacją elektryczną, zużywające się wyposażenie meblowe etc. Takie działania będą realizowane w ramach środków założonych w budżecie Biblioteki. Istnieją również potrzeby infrastrukturalne, które wymagają pozyskania dodatkowych środków finansowych, np. w Planecie 11 konieczne jest wykonanie nowej elewacji budynku (pęknięcia w tynku spowodowane rozrastaniem mchu i łuszcząca się farba) oraz wymiana wygiętych parapetów powodujących rozszczelnienie elewacji i zaciekanie wody oraz wykonanie nowej połaci dachowej z rynnami, niezbędne jest też wykonanie remontu generalnego w filii nr 6.

- **Nowe inwestycje.**

Wymienione wyżej działania wiążą się z pielęgnowaniem istniejącej infrastruktury bibliotecznej i stanowią element codziennej działalności MBP. Myśląc o długoterminowym rozwoju instytucji, należy planować również większe inwestycje, które mogłyby zmienić istotnie oblicze Biblioteki, czyniąc ją nowocześniejszą zgodnie z rosnącymi standardami bibliotek na świecie. W moim przekonaniu ważną inwestycją i jednocześnie odpowiedzią na potrzeby mieszkańców Olsztyna, byłoby zbudowanie nowej biblioteki na osiedlu Jaroty. Działająca na tamtym terenie filia nr 6, przy ul. Jarockiej 65, umiejscowiona jest w budynku dzielonym ze Świetlicą Terapeutyczną nr 2 i nie posiada wystarczającej przestrzeni na zorganizowanie wszystkich usług bibliotecznych jakie mogłyby być zaoferowane bardzo dużej społeczności tamtejszego osiedla. Filia MBP nr 6, jest jedną z najczęściej odwiedzanych bibliotek Olsztyna. Liczba wypożyczeń w tej filii wyniosła w zeszłym roku prawie 100 tys., co obrazuje potencjał społeczności lokalnej zamieszkującej tę część miasta. Lokal zajmowany obecnie przez filię nr 6 pozwala na wypełnianie przez bibliotekę funkcji wypożyczalni zbiorów, natomiast jest zdecydowanie nie przystosowany do prowadzenia zajęć i organizacji wydarzeń kulturalnych. Ponieważ osiedle Jaroty jest zamieszkiwane głównie przez rodziny z dziećmi, potrzeba takiej przestrzeni wraz z rozbudowanym działem dziecięcym, jest niezwykle duża. Częściowym rozwiązaniem tego problemu byłoby przeprowadzenie remontu generalnego w filii nr 6 zakładającego wymianę centralnego ogrzewania, instalacji elektrycznej i dostosowania pomieszczeń do potrzeb czytelników zgodnie z ich teraźniejszymi oczekiwaniami. W granicach posesji zajmowanej przez filię nr 6 oraz Świetlicę Terapeutyczną jest teren dający się wykorzystać na zewnętrzną przestrzeń do organizacji działań kulturalnych i edukacyjnych w plenerze. Realizacja tych planów z pewnością poprawiła by znacząco warunki świadczenia usług i dopóki nie

pojawi się jasna perspektywa finansowania większej inwestycji, takie działania powinny być jak najszybciej wykonane.

Szukając jednak pełnowartościowych rozwiązań, powinno się w moim przekonaniu dążyć do stworzenia zupełnie nowej biblioteki obsługującej mieszkańców Jarot i okolicznych osiedli. Wielkopowierzchniowa, nowoczesna biblioteka, wyposażona zgodnie ze współczesnymi standardami pozwoliłaby w pełni wykorzystać potencjał tej części miasta. Idealnym rozwiązaniem byłoby wybudowanie niezależnego budynku, który na kilku poziomach o łącznej powierzchni od 1000 do 1500 m², byłby zaprojektowany zgodnie z potrzebami nowoczesnej instytucji kultury. Stworzenie miejsca przystosowanego do realizacji takich działań, jak organizacja dużych spotkań, konferencji, przedstawień, koncertów, uczyniłoby z biblioteki jarockiej zupełnie nowe miejsce, które stałoby się centrum wydarzeń kulturalnych w tej części miasta. Specjalistyczna aranżacja przestrzeni i atrakcyjny design, uczyniłoby z filii atrakcyjne miejsce spędzania czasu wolnego, spotkań z przyjaciółmi, czyli pełną realizację idei „*trzeciego miejsca*”. Taką funkcję mogą pełnić tylko biblioteki, ponieważ są to jedyne instytucje kultury, które są otwarte w sposób ciągły i mogą gościć w obiektach mieszkańców, niezależnie od organizowanych w nich wydarzeń.

Działalność biblioteki publicznej na Jarotach w dotychczasowym lokalu nie daje mieszkańcom atrakcyjnych warunków do spędzania czasu wolnego, a pomimo to filia cieszy się ogromną popularnością. Biblioteka regularnie jest odwiedzana przez rodziców z dziećmi, które korzystają z zajęć organizowanych w oddziale dziecięcym. Stworzenie nowej nowoczesnej placówki, wyposażonej w odpowiednią infrastrukturę byłoby dla mieszkańców osiedla pozyskaniem przestrzeni na realizację własnych zainteresowań oraz większy udział w wydarzeniach kulturalnych bez konieczności przemieszczania się do centrum miasta, co z pewnością przełożyłoby się na dużo większy poziom uczestnictwa w ofercie biblioteki oraz wzrost statystyk związanych z czytelnictwem. Niezależnie do celów samej biblioteki, realizacja takiego projektu byłaby znaczącym uatrakcyjnieniem Jarot i okolicznych osiedli, oddając mieszkańcom atrakcyjne miejsce służące nauce i zabawie w bezpłatnej ofercie usług MBP.

Planowanie takiej inwestycji jest niełatwe ze względu na niezbędne środki finansowe, co w obecnej chwili spodziewanego kryzysu gospodarczego wydają się być jeszcze bardziej trudne. Należy jednak zwrócić uwagę, że ta jednorazowa inwestycja może się też przełożyć na późniejsze oszczędności. Po powstaniu nowej biblioteki, dotychczasowa filia nr 6 mogłaby zostać zlikwidowana i należałoby wtedy rozważyć zasadność istnienia umiejscowionej stosunkowo niedaleko filii nr 13, przy ul. Sikiryckiego 9. Należy też wziąć pod uwagę korzyści płynące z posiadania przez miejską instytucję lokalu, w którym można organizować rozmaite miejskie imprezy, na które do tej pory brakowało miejsca w tej części miasta. Zamierzam monitorować wszelkie źródła grantowe, mogące potencjalnie pomóc w zdobyciu niezbędnych środków finansowych do realizacji tego projektu.

Lokale biblioteczne jako tło wydarzeń organizowanych przez MBP nie mogą sprawnie działać bez odpowiedniego wyposażenia. Meble, narzędzia do prowadzenia zajęć oraz umeblowanie wymagają regularnej wymiany. Ogromna większość tych kosztów jest rozłożona w czasie i realizowana w ramach budżetu biblioteki. Istnieją jednak inwestycje, które wymagają przeznaczenia większych środków finansowych, ale jednocześnie mogą się przyczynić do znaczącego wzbogacenia jakości usług. Taką inwestycją jest w moim przekonaniu wprowadzenie do sieci MBP książkomatów o których wspomniano wcześniej. Te urządzenia przypominające paczkomat, pozwalają na obieranie przez czytelników wypożyczonych książek 24 godziny na dobę. Takie rozwiązanie wydaje się być jeszcze bardziej przydatne w nowej i dramatycznej sytuacji z jaką zetknęliśmy się w obliczu pandemii spowodowanej koronawirusem. Mając nadzieję, że uda nam się opanować to zagrożenie, warto planować rozwiązania które byłyby możliwe do zastosowania w takiej czy innej sytuacji epidemicznej. Książkomat pozwala na wypożyczenie książki bez kontaktu z bibliotekarzem i bez wchodzenia do budynku biblioteki. Zastosowanie książkomatów jest oczywiście korzystne nie tylko ze względów zagrożenia chorobowego. W warunkach naszego codziennego, standardowego funkcjonowania, udostępnianie książek przez całą dobę jest przydatne szczególnie dla osób, których godziny pracy pokrywają się z godzinami otwarcia bibliotek.

Inną inwestycją wzbogacającą możliwości oferty bibliotecznej jest zakup sprzętu niezbędnego do organizacji imprez plenerowych w atrakcyjnych punktach Olsztyna. Bibliotekarze wychodząc w przestrzeń miasta mogą zachęcić mieszkańców do partycypacji w kulturze oraz zaprosić do korzystania z oferty filii bibliotecznych. Aby zapewnić atrakcyjny program oraz ciekawą oprawę wydarzeń, należy zakupić sprzęt niezbędny do realizacji:

- urządzenia do rejestrowania i obróbki obrazu i dźwięku wraz z nagłośnieniem,
- wyposażenie sceniczne: namioty reklamowe, podesty, meble,
- materiały służące promocji.

Idealnym miejscem realizacji takich działań byłyby np. tereny okalające j. Długie, w którego pobliżu znajduje się filia MBP nr 4 (al. Przyjaciół 15). Jest to miejsce wypoczynku rekreacji wielu mieszkańców Olsztyna, którzy w sezonie letnim mogliby skorzystać z mobilnego punktu bibliotecznego. Zakupiony sprzęt uatrakcyjniłby ofertę naszej biblioteki, wdrożył zaawansowane technologicznie urządzenia niezbędne do organizowania i utrwalania wydarzeń kulturalnych oraz umożliwiłby realizację podobnych zadań przez wiele lat.

3. Infrastruktura teleinformatyczna.

Obok infrastruktury budowlanej i wyposażenia, tożsame znaczenie dla działalności biblioteki ma rozwijające się urządzenia i narzędzia teleinformatyczne, technologicznie zaawansowane. Dlatego chcąc utrzymać sprawność działania infrastruktury teleinformacyjnej w celu realizacji działań statutowych w dalszym ciągu należy dokonywać wymiany i modernizacji tego typu sprzętu. Do 2020 r. wymieniono m.in. znaczną część komputerów pracujących pod kontrolą systemu Windows XP na używane komputery. Zastosowano priorytet wymiany jednostek roboczych w celu zwiększenia

bezpieczeństwa poprzez pracę w aktualizowanym środowisku Windows 10. Tam gdzie było to możliwe pozostawiono dotychczasowe monitory. Taka optymalna i ekonomiczna metoda wymiany przestarzałego sprzętu będzie kontynuowana w następnych latach. Monitory i czytniki kodów kreskowych będą wymieniane w przypadku awarii a klawiatury i myszki w razie awarii lub widocznego znacznego zużycia.

W związku z ciągłym przyrostem danych, planowaną aktualizacją oprogramowania bibliotecznego należy rozszerzyć macierz dyskową serwera SOWY która zwiększy dostępną przestrzeń na dane. Mając na uwadze dotychczasowe tempo zmian w systemie bibliotecznym można przyjąć, że pozostałe zasoby sprzętowe będą wystarczające w rozpatrywanym okresie.

Wśród innych elementów, które należy wymienić lub zmodernizować w najbliższym czasie, są m.in.: urządzenia wskazujące i słuchawki, materiały eksploatacyjne do drukarek, drobne prace remontowe w serwerowni i inne pozostałe materiały niezbędne do funkcjonowania sieci teleinformatycznej..

Założenia finansowe

Dokonując analizy budżetu biblioteki nie sposób nie zauważyć, że większość wydatków jakie ponosi jest pokrywana z dotacji Organizatora. W dalszym ciągu dochody z usług bibliotecznych oraz wpływy za przetrzymane materiały stanowią niewielki procent środków finansowych uzupełniających budżet instytucji. Źródłem finansowania działalności kulturalnej obok dotacji podmiotowej, są przede wszystkim środki zewnętrzne pozyskiwane w postaci dotacji, sfinansowania przez sponsora określonych wydarzeń, czy też współpraca barterowa. Dlatego najważniejszym zadaniem w tym obszarze działalności biblioteki na następne lata jest zwiększanie dodatkowych środków finansowych z innych źródeł.

Poszukując ewentualnych źródeł dodatkowych funduszy na działalność merytoryczną biblioteki, podjęto w ostatnich latach wdrożenie mechanizmów, które pozwoliły zrationalizować nakłady finansowe ponoszone przez MBP. W ten sposób m.in. w bieżącym roku udało się z własnych środków doposażyć MultiCentrum w nowy sprzęt edukacyjny za kwotę niemal 30 000 zł. Należy podkreślić, że w jednym z zadań Działu Promocji MBP zdefiniowanych w dokumentach programowych, np. strategii funkcjonowania MBP w latach 2015 – 2020 było i będzie pozyskiwanie środków na działalność kulturalną. W ten sposób budżet biblioteki staje się bardziej elastycznym, co stwarza możliwość realizacji innych pilnych zadań.

W następnych latach trzeba kontynuować proces zmierzający do szukania i pozyskiwania dodatkowych źródeł finansowych, a zarazem monitorować bieżącą sytuację ekonomiczną biblioteki. Wśród innych działań, obok pozyskiwania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych, pozwalających na poprawę możliwości finansowych instytucji można wymienić m.in.: współpracę z podmiotami zewnętrznymi, zwiększenie udziału pracy wolontariuszy w upowszechnianiu kultury, czy też podjęcie starań o patronat sponsorski dla całej biblioteki, bądź wybranych filii bibliotecznych.

Wśród potencjalnych źródeł dodatkowego wsparcia na działalność MBP należy wskazać przede wszystkim programy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego m.in. w zakresie finansowania działań miękkich, jak i poprawy infrastruktury. Należy również brać pod uwagę inne instytucje centralne, których zadaniem jest udzielanie wsparcia finansowego dla instytucji kultury np. Narodowe Centrum Kultury, Instytut Książki, czy też Narodowy Instytut Audiowizualny.

Dużym wsparciem dla instytucji kultury pod tym względem są także fundacje i stowarzyszenia. MBP w ciągu ostatnich lat dzięki tego typu podmiotom pozyskała środki m.in. na projekt *Pracowni ekologicznej* (Fundacja „Kruszwica” filia nr 18, Dajtki), czy też na cykl warsztatów z dziećmi z Zespołem Aspergera, którzy wykonali komis (Fundacja BOŚ, filia MultiCentrum).

Warto podkreślić, że niektóre z działań MBP w przyszłości będą mogły być również finansowane ze źródeł pochodzących od podmiotów wydawałoby się niekonieczne związanych z kulturą. Takim przykładem jest choćby współpraca z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, który to Fundusz wsparł Bibliotekę przy staraniach o wydanie książki *Bocianie Opowieści*. W tym miejscu warto nadmienić, że MBP z uwagi na pojawienie się epidemii koronawirusa, aplikowała do Ministerstwa Kultury i Ochrony Dziedzictwa projekt *AbecadłoTV*.

Dlatego ten rodzaj działalności MBP będzie nie tylko kontynuowany, lecz zintensyfikowany, aby jak największą liczbę wydarzeń, a nawet inwestycji, finansować, bądź współfinansować ze źródeł zewnętrznych.

Podsumowanie.

Przedstawione w niniejszej koncepcji propozycje działań na rzecz prawidłowego funkcjonowania i rozwoju Miejskiej Biblioteki Publicznej, nie są pełną zamkniętą listą działań które zamierzam realizować w przyszłości. Staram się tu naszkicować kluczowe kierunki rozwoju, które mają zapewnić naszej Bibliotece atrakcyjność dla mieszkańców Olsztyna i pełną realizacji przyjętej misji. Szczegółowy program działań zawrę w Strategii Funkcjonowania Miejskiej Biblioteki Publicznej na lata 2021 – 2025. Prace nad przygotowaniem tego dokumentu są zaplanowane na rok bieżący i będą realizowane wspólnie z powołanym do tego celu zespołem.

Moja praca zawodowa na rzecz bibliotek trwa już 20 lat z czego ostatnie osiem, mam przyjemność pełnić funkcję dyrektora Miejskiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie. Dobro tej instytucji leży mi na sercu w tym większym stopniu, że czuję się z nią osobiście związany mając wpływ na jej dotychczasowy rozwój. Zobowiązuję się poczynić wszystkie możliwe kroki, aby nasza olsztyńska Biblioteka odnosiła kolejne sukcesy i zdobywała uznanie coraz większej liczby mieszkańców Olsztyna.

